

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru completarea
Legii educației naționale nr.1/2011**

Analizând **propunerea legislativă pentru completarea Legii educației naționale nr.1/2011**, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresa nr.PLX 147/22.04.2020 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D405/22.04.2020,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea Legii educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare, în sensul reglementării posibilității ca, pe perioada instituirii stării de urgență sau a stării de asediu, învățământul preuniversitar și cel universitar să se poată desfășura și online, potrivit unei metodologii ce urmează a fi adoptată de Ministerul Educației și Cercetării, respectiv de instituțiile de învățământ superior.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.n) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

2. În măsura în care propunerea legislativă implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau a bugetului asigurărilor sociale de stat, sunt aplicabile dispozițiile art.111 alin.(1) teza a doua din Constituție, fiind necesar a se solicita și punctul de vedere al Guvernului.

3. Este de necontestat intenția generoasă de asigurare a desfășurării procesului de învățare și în situații limită, în care prezența efectivă la școală nu poate fi realizată, însă menționăm că, potrivit art.6 din Legea

nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli **necesare, suficiente și posibile** care să conducă la o cât mai mare stabilitate și **eficiență legislativă**.

În acest sens, **Expunerea de motive** ar trebui să se refere la cadrul legislativ, precum și la situația concretă existentă la acest moment referitoare la gradul în care elevii și profesorii au acces la internet, beneficiază de dotarea tehnică necesară și de spațiul adecvat pentru desfășurarea unor asemenea activități, astfel încât să rezulte că soluțiile legislative sunt *posibile și suficiente* pentru asigurarea exercitării dreptului fundamental la învățatură, prevăzut de art.32 din Constituție.

Menționăm că, așa cum a statuat Curtea Constituțională prin Decizia nr.682/2012 (pct.XII, sbpct.2.22), lipsa unei fundamentări *temeinice* a actului normativ determină încălcarea prevederilor din Constituție cuprinse în art.1 alin.(5), potrivit căroră, „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”, precum și în art.147 alin.(4) potrivit căroră deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii.

4. Ca observație de ordin general, precizăm că reglementarea posibilității desfășurării activităților specifice sistemului de învățământ prin utilizarea mijloacelor tehnice de comunicare în mediul on-line trebuie să aibă în vedere, pe lângă asigurarea calității procesului de învățare, și aspecte esențiale referitoare la protecția copiilor și a tinerilor, a dreptului la propria imagine, a vieții intime, familiale și private, precum și la protejarea datelor cu caracter personal atât în ceea ce privește beneficiarii direcți ai educației¹ și familiile lor, cât și personalul didactic de la toate nivelurile.

Având în vedere consacrară constituțională a respectivelor drepturi, precum și incidența și aplicabilitatea directă a dispozițiilor Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), crearea cadrului general de desfășurare a activității de învățământ on-line trebuie realizată prin prevederea, la nivel de act normativ cu putere de lege, a cerințelor pe care trebuie să le îndeplinească mijloacele tehnice și

¹ Precizăm că, potrivit pct.5 din anexa la Legea nr.1/2011, beneficiarii direcți ai educației sunt antepreșcolarii, preșcolarii, elevii și studenții, precum și persoanele adulte cuprinse într-o formă de educație.

informatice utilizate, precum și a obligațiilor și răspunderii care revin unităților de învățământ, personalului didactic și beneficiarilor direcți ai educației. Reglementarea acestor aspecte ar determina **aplicarea unitară a acestor reguli de către toate instituțiile de învățământ, de stat și particulare, și protejarea tuturor utilizatorilor de eventuale atacuri cibernetice ce ar pune în pericol securitatea persoanelor și a instituțiilor publice și particulare.**

Sub acest aspect, este recomandată solicitarea punctului de vedere al Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal.

În egală măsură, stabilirea, prin norme cu putere de lege, a condițiilor generale referitoare la modalitatea de desfășurare a activității de învățământ prin mijloace tehnice de comunicare on-line ar asigura și respectarea prevederilor legale referitoare la *protecția drepturilor de autor*, precum și a celor referitoare la *dreptul la securitate* al personalului didactic, consacrat prin dispozițiile art.272 din Legea educației naționale nr.1/2011.

Pe de altă parte, soluția legislativă propusă trebuie să asigure și respectarea **principiului egalității** consacrat de Constituție, fără să genereze discriminări sau privilegii, indiferent de mediul din care provin beneficiarii direcți ai educației sau de posibilitățile financiare ale familiilor acestora.

Așadar, reglementările propuse trebuie să asigure egalitatea de șanse și echitate pentru toate vârstele și categoriile sociale, numai prin respectarea acestor exigențe asigurându-se respectarea nediscriminatorie a drepturilor fundamentale consacrate de Constituție.

Pe cale de consecință, este necesară completarea corespunzătoare a proiectului sub toate aspectele relevate.

5. La pct.1 al art.I, referitor la textul propus pentru art.25¹ alin.(1), apreciem că acesta nu instituie o reglementare derogatorie de la dispozițiile art.25 alin.(1), ci reprezintă o reglementare expresă a modalității de desfășurare a învățământului cu frecvență și a învățământului cu frecvență redusă pe perioada stării de urgență sau a stării de asediu. Pentru același motiv, propunem eliminarea din text a expresiei „Prin derogare de la prevederile art.25 alin.(1).

De altfel, din punct de vedere al normelor de tehnică legislativă, pentru crearea unui regim special față de o dispoziție din același act normativ se utilizează noțiunea de „excepție”, nu aceea de „derogare”. Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru norma propusă la **pct.2** pentru art.139¹ alin.(1).

Pe de altă parte, referitor la art.25¹ alin.(1), sugerăm să se analizeze dacă soluția legislativă nu ar trebui să aibă în vedere și alte situații în care poate interveni suspendarea cursurilor școlare și universitare, cum ar fi existența unor fenomene meteorologice periculoase, fără însă a fi instituită starea de urgență.

6. La pct.2 al art. I, pentru o mai bună integrare a prevederilor propuse în ansamblul dispozițiilor actului normativ de bază, norma ar trebui introdusă după art.140, urmând a fi marcată ca art.140¹.

Pe de altă parte, referitor la norma propusă, semnalăm că formularea „cu asumarea răspunderii publice” nu este suficient de clară și trebuie reformulată, astfel încât din text să rezulte cu claritate aspectele avute în vedere.

7. La art.II, este necesară eliminarea trimiterii la art.139¹ alin.(2), având în vedere că doar textul propus pentru art.25¹ alin.(2) prevede obligația Ministerului Educației și Cercetării de a elabora *Metodologia derulării activităților în unitățile de învățământ în sistem online*. Precizăm că, potrivit textului propus pentru art.139¹ alin.(2), metodologia similară pentru universități se elaborează de către instituțiile de învățământ superior și se aprobă de senatul universitar.

Pe de altă parte, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, expresia „prevăzute la art.25¹ alin.(2)” trebuie înlocuită cu sintagma „prevăzute la art.25¹ alin.(2) din Legea educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

8. Întrucât art.5 alin.(2) din Legea nr.1/2011, de la care se derogă, prevede că „*orice modificare sau completare a prezentei legi intră în vigoare începând cu prima zi a anului școlar, respectiv universitar următor celui în care a fost adoptată prin lege*” textul **art.III** trebuie să se refere numai la intrarea în vigoare a art.I, care cuprinde intervenții legislative asupra Legii nr.1/2011.

Pe de altă parte, semnalăm că, potrivit normelor constituționale, *legile intră în vigoare la 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I sau la o dată ulterioară prevăzută în textul lor,* astfel încât expresia „intră în vigoare la data publicării” trebuie înlocuită cu sintagma „intră în vigoare la 3 zile de la data publicării”.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr.